

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoPno/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7122212435
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:7122212435.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú Q. X., B.. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie 9, Košice, dieťa matky T.. T. X., B.. X.X.XXXX, O. X. H. XX, W., právne zastúpenej JUDr. Ingrid Kovalčukovou, advokátkou, Štúrova 22, Košice, a otca N.. L. X., B.. XX.XX.XXXX, O. X. H. XX, W., O..Č.. H. X, W., právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Marcel Jurko, advokát, s.r.o., Dominikánske námestie 11, Košice, v konaní o návrhu otca na uloženie informačnej povinnosti a o návrhu matky na pozbavenie otca výkonu rodičovských práv a povinností, o návrhu otca v odvolacom konaní na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamieťa.

odôvodnenie:

1. V predmetnom konaní vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa v priebehu odvolacieho konania navrhol otec maloletého dieťaťa nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd nariadil matke maloletého dieťaťa zaslať mu kópie vysvedčení dcéry emailom od roku 2019 do aktuálneho dátumu a následne ďalej zasielať tieto pravidelne polročne na známu emailovú adresu, a to v súlade so želaním dcéry. Nechce ju rušiť, ani ju kontaktovať bez jej súhlasu, ani poznať obsah jej pohovorov s jej psychológom, ani časy dochádzky do/zo školy presne. Uviedol, že vyčká na záujem dcéry, ale má o ňu starosti a myslí často na ňu, ako zvládla stresy po rozvode a po zmene školy. Chce vidieť jej vysvedčenia. O zákaze kontaktu dcéry už rozhodol Mestský trestný súd Košice rozhodnutím o zrušení jeho probačného dohľadu a súvisiacich obmedzení, teda zákazov kontaktu detí a matky. Mal teda povolené kontaktovať dcéru, ale na odporúčanie PZ v trestnom spore sa zdržal kontaktovania dcéry až do skončenia trestného sporu. K podanému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v rámci relevantných skutočností ďalej uviedol, že žiada tento prijať urýchlene ako časť odškodnenia za spôsobenú ujmu, pričom čas je kritický, lebo dcéra sa blíži k veku XX rokov.

2. Súd prvej inštancie v konaní o návrhu otca maloletého dieťaťa o určenie informačnej povinnosti druhému rodičovi - matke, napadnutým uznesením na základe návrhu matky nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne pozastavil výkon rodičovských práv a povinností otca k maloletému dieťaťu na čas do právoplatného skončenia predmetného konania vo veci samej, vedeného Mestským súdom Košice pod sp. zn. 18P/18/2022. Súd vo veci rozhodol v zmysle ustanovení § 2 a § 360 a nasl. zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP) v spojení s § 324 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) na podklade Čl. 24 Charty základných práv Európskej únie, Čl. 4 ods. 4 Ústavy SR, Čl. 3 ods. 1 a Čl. 18 Dohovoru o právach dieťaťa a napokon Čl. 5 tiež § 28 ods. 2, 3, § 38 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine. Na podklade odvolania otca maloletého dieťaťa odvolací súd dňa 9.11.2023 v konaní pod sp.zn. 4CoP/103/2023 rozhodol o potvrdení predmetné napadnutého uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým súd dočasne pozastavil otcovi maloletého dieťaťa výkon rodičovských práv a povinností ako vecne správne.

3. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd, príslušný na rozhodnutie o návrhu otca maloletého dieťaťa v zmysle § 2 ods. 1 a § 3 ods. 5 písm. c/ a § 362 CMP, preskúmal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že návrhu otca maloletého dieťaťa nie je možné vyhovieť.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 362 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania, je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

6. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

9. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podanom v priebehu odvolacieho konania, odvolací súd skúma najlepší záujem maloletého dieťaťa na nariadenom neodkladnom opatrení, podporne pritom zohľadňuje objektívne kritéria, demonštratívne vymedzené v čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o rodine).

11. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä: a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. V prípade konaní uskutočňovaných podľa režimu Civilného mimosporového poriadku, zákon vymedzuje zákonnú výnimku zo všeobecnej konštrukcie upravenej v Civilnom sporovom poriadku, že o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje len súd prvej inštancie, pretože v prípade mimosporových konaní zákon zveruje možnosť rozhodovať o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného v priebehu odvolacieho konania priamo odvolaciemu súdu. Nariadenie neodkladného opatrenia odvolacím súdom by však malo byť výnimočné, teda ako ultima ratio (posledné možné) riešenie. V prípade, ak v priebehu odvolacieho konania je niektorým z účastníkov konania podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, odvolací súd musí pri rozhodovaní vziať do úvahy najmä to, či neodkladné opatrenie nie je možné dosiahnuť samotným meritórnym rozhodnutím o odvolaní, ako aj to, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je prípustné odvolanie.

13. Podľa § 39 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodol o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu iba vo vzťahu k jednému z rodičov, vykonáva rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu druhý rodič.

14. Odvolací súd za danej situácie, nadväzujúc na výrok a dôvody rozhodnutia o dočasnom pozastavení výkonu rodičovských práv a povinností otca k maloletému dieťaťu na čas do právoplatného skončenia predmetného konania vo veci samej, vedeného Mestským súdom Košice pod sp. zn. 18P/18/2022, a to súdom prvej inštancie nariadeného neodkladného opatrenia sp.zn. 18P/18/2022 zo dňa 13.9.2023 v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu zo dňa 9.11.2023 v konaní pod sp.zn. 4CoP/103/2023, návrh otca ako nedôvodný zamietol. Aplikujúc citované zákonné ustanovenia odvolací súd konštatoval, že v danom prípade nie sú splnené podmienky a zákonné predpoklady na nariadenie neodkladného opatrenia v kontexte dôvodov návrhu otca, pričom vo veci samej prebieha konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu v rozsahu návrhu otca maloletého dieťaťa o určenie informačnej povinnosti druhému rodičovi - matke. Navrhovateľ, otec maloletého dieťaťa v danom prípade neosvedčil skutočnosti, na základe ktorých by odvolací súd konštatoval nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov v celom navrhovanom rozsahu. Súd v konaní vo veci samej vykoná dokazovanie, týkajúce sa okolností narušenia zdravého výchovného prostredia maloletého dieťaťa v dôsledku správania sa a postupu otca, prípadne matky, ako aj priebehu výkonu rodičovských práv otca vo vzťahu k jeho dcére, ktorého výsledkom bude úprava rodičovských práv a povinností v záujme maloletého dieťaťa, týkajúca sa rozsahu informačnej povinnosti, vrátane informácií o študijných výsledkoch.

15. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť v záujme maloletého dieťaťa, že je osobnou zodpovednosťou rodičov plne rešpektovať potreby, režim, domáce a študijné prostredie maloletého dieťaťa a predchádzať stresovým zážitkom maloletého, ktoré sa javia byť vyvolávané konfliktom rodičov medzi sebou a najmä neprímeraným tlakom zo strany otca a upútavaním pozornosti na svoje rodičovské práva. Otázka akceptácie názoru maloletého dieťaťa na úpravu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k nemu bola riešená príkladne v uznesení Najvyššieho súdu SR z 19.3.2008 sp.zn. 2Cdo/193/2007, v ktorom Najvyšší súd výslovne uviedol, že pokiaľ maloleté dieťa je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne, pričom názor maloletého dieťaťa môže zisťovať nielen jeho výsluchom priamo na pojednávaní, ale aj prostredníctvom príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí. Okrem toho je uvedená právna otázka výslovne riešená aj platnou právnou úpravou, a to v § 38 CMP, v zmysle ktorého ak maloletý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne, pričom tento názor zisťuje spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti (obdobne čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa). V tomto kontexte odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu ČR zo dňa 6.10.2023 č. TZ 71/2023.

16. O trovách konania v súvislosti s predmetným návrhom otca odvolací nerozhodoval samostatným výrokom, keďže o týchto rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej, ktorým konanie končí (§ 58 CMP).

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).